

Sygn. akt: I C 86/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

zaoczny w stosunku do pozwanego A. R.

Dnia 19 marca 2015 roku

Sąd Rejonowy w Przasnyszu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Anna Andrzejewska
Protokolant:	Małgorzata Szczypińska

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2015 roku w Przasnyszu na rozprawie

sprawy z powództwa L. R.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S., A. R.

o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji

I. Oddała powództwo.

II. Odstępuje od obciążania powódki kosztami procesu.

III. Odstępuje od obciążania powódki tymczasowo poniesionymi przez Skarb Państwa kosztami sądowymi i przejmuje je na rachunek Skarbu Państwa (kasa Sądu Rejonowego w Przasnyszu).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku doręczyć powódce z pouczeniem o apelacji oraz pozwanemu A. R. z pouczeniem, że w ciągu dwóch tygodni od doręczenia jej wyroku może złożyć sprzeciw oraz o treści art. 344 § 2 kpc zdanie drugie.

Sygn. akt I C 86/14

UZASADNIENIE

Powódka L. R. wniosła pozew przeciwko wierzycielowi (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. i dłużnikowi A. R. o zwolnienie od egzekucji nieruchomości położonej w M. przy ul. (...) dla której Sąd Rejonowy w Przasnyszu prowadzi księgę wieczystą nr (...) zajętej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w P. P. W. w sprawie egzekucyjnej (...).

W uzasadnieniu wskazała, że wraz z mężem A. R. jest współwłaścicielem na zasadzie wspólności ustawowej małżeńskiej opisaney wyżej nieruchomości. Z uwagi na fakt zaciągania przez jej męża licznych pożyczek i udzielania poręczeń bez jej wiedzy, co oceniła jako pochopne i skrajnie nieodpowiedzialne poczynania męża, wyraziła obawę pozbawienia jej dachu nad głową. Dodała, że mąż nie chce udostępnić jej żadnych dokumentów, ani udzielić informacji, co do stanu swego zadłużenia. Tymczasem nieruchomość objęta egzekucją należy do ich majątku

wspólnego, dlatego dochodzi zwolnienia zajętej nieruchomości od egzekucji. Dodała, że o długi męża w wysokości około 22.000 złotych dowiedziała się około 3 lutego 2014 roku, kiedy odebrała korespondencję od komornika sądowego w której zawarty był wniosek o wpis w księdze wieczystej z dnia 16 grudnia 2013 roku.

Pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych. W uzasadnieniu swego stanowiska pozwana podniosła, że powódka nie ma legitymacji czynnej w niniejszym postępowaniu, gdyż wierzyciel dysponuje klauzulą wykonalności przeciwko małżonce dłużnika – L. R.. Wnioskowała, że pozew powódki oparty na podstawie art. 841 kpc powinien zatem zostać oddalony. Dodała, że przesłanki uzyskania klauzuli wykonalności w trybie art. 787 kpc (w brzmieniu obowiązującym w dniu powstania wierzytelności wobec dłużnika) zostały zbadane przez sąd w sprawie I Co 981/13. Niezależnie od powyższego podniosła, że okoliczności na które powołuje się powódka nie zostały udowodnione.

Pozwany dłużnik A. R. nie zajął stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Na wstępie zauważyć należy, że w niniejszej sprawie zachodziły podstawy do wydania wyroku zaocznego wobec pozwanego dłużnika A. R., gdyż spełnione zostały przesłanki wskazane w art. 339 § 1 kpc (pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę) a równocześnie nie zaszła żadna z okoliczności wymienionych w art. 340 § 1 kpc (pozwany nie żądał przeprowadzenia rozprawy w swej nieobecności, nie składał też w sprawie ustnych ani pisemnych wyjaśnień). W tych okolicznościach Sąd rozstrzygnął sprawę w stosunku do tego pozwanego wydając wyrok zaoczny. Uznał zatem za ustalone twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych, uzasadniających żądanie (domniemanie ich przyznania przez pozwanego i zgodności z prawdziwym stanem rzeczy). Niezależnie jednak od ustalenia podstawy faktycznej sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy żądanie pozwu jest zasadne w świetle norm prawa materialnego. Negatywny wynik takiej analizy powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo. Takie stanowisko znajduje potwierdzenie w ugruntowanym stanowisku judykatury (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1972 roku w sprawie III CRN 30/72 – Lex nr 7094; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 1996 roku w sprawie I CRN 26/96 – OSNC 1996/7-8/108, Lex nr 24031; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2012 roku w sprawie V CSK 541/11 – Lex nr 1276235).

Zgodnie z art. 841 § 1 kpc osoba trzecia może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutu pozwanego wierzyciela naruszenia prawa procesowego w postaci przepisu art. 841 § 1 kpc opartego na twierdzeniu, że powódka nie jest osobą trzecią w rozumieniu tego przepisu..

Powództwo o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji, określane mianem powództwa ekscydencyjnego, stanowi środek merytorycznej obrony osoby trzeciej, której prawa zostały przez egzekucję naruszone. Z brzmienia powyższego przepisu wyraźnie wynika, że legitymacja czynna do wytoczenia powództwa tego rodzaju służy wyłącznie osobie trzeciej, której prawa zostały naruszone w konkretnym postępowaniu egzekucyjnym.

Osobami trzecimi w stosunku do postępowania egzekucyjnego są wszystkie osoby, które nie są jego stronami, tj. nie występują w nim w charakterze wierzyciela egzekwującego lub dłużnika egzekwowanego. Powództwo ekscydencyjne ma bowiem charakter procesowy, nie dotyczy dochodzenia roszczeń materialnoprawnych. Skoro zaś podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy, a egzekucja toczy się w granicach wyznaczonych tytułem wykonawczym, to w konsekwencji o tym, kto jest stroną w postępowaniu egzekucyjnym decyduje treść tytułu wykonawczego. Wobec powyższego należy uznać, że osobą trzecią w rozumieniu przepisu art. 841 § 1 kpc jest osoba, która nie jest wymieniona w tytule wykonawczym i przeciwko której nie została skierowana egzekucja, a zatem „małżonek dłużnika jest legitymowany do wytoczenia powództwa z art. 841 kpc jako osoba trzecia, jeżeli nie jest wymieniony w tytule wykonawczym i nie toczy się przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne, w którym doszło do zajęcia przedmiotu naruszającego jego prawa" (SA w Łodzi, wyrok z dnia 31 sierpnia 2010 r., I ACa 530/10, OSAŁ 2011/3/27). Z chwilą

bowiem nadania przeciwko niemu klauzuli wykonalności uzyskuje on status dłużnika egzekwowanego (tak: SN w wyroku z dnia 21 listopada 2003 r., II CK 262/02, LEX nr 602364), nie może być traktowany jak osoba trzecia w rozumieniu art. 841 § 1 kpc i nie może korzystać ze środka służącemu osobom nie występującym w charakterze strony w postępowaniu egzekucyjnym jakim jest powództwo ekscydencyjne. Jednocześnie uzyskuje możliwość posługiwania się środkami obrony swych praw w toku postępowania egzekucyjnego w postaci wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego oraz skargi na czynności komornika (tak: SN w postanowieniu z dnia 13 czerwca 2001 r., II CKN 498/00, LEX nr 52645).

W okolicznościach niniejszej sprawy powódka nie udowodniła, że jest osobą trzecią w rozumieniu wyżej przedstawionym. Twierdziła, że jest współwłaścicielem nieruchomości objętej pozwem, której jednak nie zidentyfikowała w sposób wystarczający. Ponadto z dokumentów zgromadzonych w sprawie I Co 981/13 Sądu Rejonowego w Przasnyszu wynika, że postanowieniem z dnia 31 października 2013 roku nadano klauzulę wykonalności prawomocnemu nakazowi zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanemu przez Sąd Rejonowy w Przasnyszu w dniu 13 stycznia 2003 roku w sprawie V Nc 633/02, któremu Sąd Rejonowy w Przasnyszu postanowieniem z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie V Co 5/07 nadała klauzulę wykonalności na rzecz nowego wierzyciela - (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. – także przeciwko małżonce dłużnika A. L. R. z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową. W sprawie nie było sporne, że postępowanie egzekucyjne, którego dotyczy pozew jest prowadzone w oparciu o wskazany wyżej tytuł wykonawczy (wymieniony tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności także przeciwko powódce jako małżonkowi dłużnika).

Z chwilą nadania przeciwko powódce powyższej klauzuli wykonalności stała się ona dłużnikiem egzekwowanym. Przysługuje jej więc obrona przy pomocy środków przewidzianych dla takiego dłużnika w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym. Ma ona w szczególności możliwość wniesienia powództwa opozycyjnego (art. 840 kpc) oraz o umorzenie egzekucji (art. 825 pkt 3 kpc). Nie może natomiast przeciwdziałać prowadzeniu egzekucji z określonego przedmiotu naruszającej jego prawo, gdyż przestała już być osobą trzecią w rozumieniu art. 841 kpc.

W tych okolicznościach powództwo podlegało oddaleniu na mocy art. 841 kpc bez potrzeby analizy przesłanek zasadności powództwa.

Orzeczenie o kosztach procesu znajduje oparcie w przepisie art. 102 kpc i przewidzianej w nim zasadzie słuszności, zgodnie z którą w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej kosztami w ogóle. W niniejszej sprawie powódka w całości przegrała sprawę, co oznaczałoby w normalnym toku rzeczy, że powinna ona ponieść związane z tym koszty. Sąd doszedł jednak do przekonania, że w niniejszej sprawie wystąpiło nagromadzenie okoliczności, które łącznie należy ocenić jako wypadek szczególnie uzasadniony dający podstawę do nieobciążania powódki kosztami. Chodzi tu o okoliczności związane z przebiegiem procesu jak również te pozostające poza jego obszarem, a odnoszące się do sytuacji życiowej i stanu majątkowego powódki. Powódka jest w bardzo trudnej sytuacji finansowej, czego strona pozwana nie zakwestionowała. Nadto, z uwagi na specyficzny charakter niniejszego postępowania i różnorodność poglądów prezentowanych w doktrynie, a dotyczących określenia podmiotów, którym przysługuje legitymacja procesowa czynna do występowania z powództwem jak w niniejszej sprawie, należało uznać, że powódka mogła być subiektywnie przekonana o słuszności swego żądania. Wszystkie te okoliczności uzasadniały potraktowanie przypadku powódki jako szczególnego i nakazywały odstąpienie od rozliczenia kosztów przy zastosowaniu zasady odpowiedzialności za wynik sprawy. Z tej przyczyny Sąd nie obciążył powódki kosztami procesu na rzecz pozwanego wierzyciela.

O kosztach sądowych tymczasowo uiszczonych przez Skarb Państwa orzeczono na mocy art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 roku, poz. 1025 ze zm.) uznając, że nie uległa zmianie sytuacja majątkowa powódki, która zwolniona była od opłaty od pozwu w całości.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji.